

Μία απρόβλεπτη εμπορική ένταση

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ***

Η εμπορική συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις Ηνωμένες Πολιτείες είχε πολλές λεπτομέρειες που παρέμεναν προς διαπραγμάτευση. Ως εκ τούτου, Αμερικανοί και Ευρωπαίοι εμπορικοί αναλυτές περίμεναν ότι κάποια από τα ανοικτά θέματα θα προκαλούσαν ίσως νέες εντάσεις στις διατλαντικές σχέσεις, με αιχμή τους όρους πρόσβασης των αμερικανικών εταιρειών υψηλής τεχνολογίας στην ευρωπαϊκή αγορά. Εναν άλλον απρόβλεπτο παράγοντα που έβλεπαν οι ειδικοί είναι η αναμενόμενη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου των ΗΠΑ για το αν είναι αντισυνταγματική η επιβολή των εμπορικών δασμών από τον Αμερικανό πρόεδρο. Ακόμη και σε μία τέτοια περίπτωση όμως ο Ντόναλντ Τραμπ θεωρείται σίγουρο ότι θα αναζητήσει άλλους τρόπους για να εφαρμόσει την πολιτική του, με τον ίδιο να προειδοποιεί ότι μία απόφαση επιστροφής των εσόδων από την εισπραξη των δασμών στους Αμερικανούς εισαγωγείς θα προκαλούσε χάος.

Αυτό που πάντως δεν περίμεναν οι αναλυτές ήταν η απειλή ενός διατλαντικού εμπορικού πολέμου για τον έλεγχο της Γροιλανδίας. Αυτό συνέβη το περασμένο Σάββατο, όταν ο πρόεδρος Τραμπ συνέδεσε τον γεωπολιτικό στόχο της προσάρτησης της νήσου με την εμπορική του πολιτική, ανακοινώνοντας επιπλέον δασμούς 10% σε οκτώ ευρωπαϊκές χώρες του ΝΑΤΟ που αποφάσισαν να στείλουν στρατεύματα στη Γροιλανδία. Ακόμη και για τα δεδομένα ενός απρόβλεπτου προέδρου, η εξέλιξη αυτή συνιστά έκπληξη. Σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών των ΗΠΑ Σκοτ Μπέσεντ, οι νέοι δασμοί επιβάλλονται για να αποτραπεί μια κρίση εθνικής ασφαλείας. Όπως το έθε-

σε, «αυτή είναι μια γεωπολιτική απόφαση και μπορεί να χρησιμοποιήσει την οικονομική δύναμη των ΗΠΑ για να αποτρέψει έναν θερμό πόλεμο». Από την πλευρά τους, οι Ευρωπαίοι εξακολουθούν να ελπίζουν σε μια συμφωνία. Αλλά ακριβώς επειδή οι νέοι δασμοί συνδέονται με μη οικονομικά κίνητρα, η απειροπλοκή από το αδιέξοδο διά της συνήθους τακτικής του προέδρου να υποχωρεί αφού πρώτα έχει θέσει μαξιμαλιστικές εμπορικές διεκδικήσεις δεν είναι το ίδιο πιθανή.

Η απειλή έχει ενώσει τους Ευρωπαίους, με την Ευρωπαϊκή Ένωση να βγάζει από το συρτάρι εμπορικά αντίποινα ύψους 108 δισ. δολαρίων, ενώ ο Γάλλος πρόεδρος ζητεί να τεθεί σε εφαρμογή και το νέο ευρωπαϊκό εργαλείο εναντίον της εμπορικής επιβολής, μία εξέλιξη η οποία θα επέκτεινε την εμπορική διαμάχη και στο πεδίο των επενδύσεων, περιορίζοντας την πρόσβαση των αμερικανικών εταιρειών στην ευρωπαϊκή αγορά. Όπως το έθεσε ο πρόεδρος του Atlantic Council Φρεντ Κέμπε, πρόκειται για «τη χειρότερη διατλαντική εμπορική σύγκρουση στη σύγχρονη μνήμη».

Είναι χαρακτηριστική η εκτίμηση του πρώην πρωθυπουργού της Βρετανίας Ρίσι Σούνακ ότι «το διεθνές σύστημα που βασιζόταν στους κανόνες το οποίο γνωρίσαμε οι περισσότεροι, και στο οποίο συνήθισαν να λειτουργούν οι επιχειρήσεις, δεν υπάρχει πια. Όσο πιο γρήγορα το αντιληφθούμε, τόσο το καλύτερο». Αυτό δεν αφορά πλέον μόνο τις διεθνείς σχέσεις, όπου η εφαρμογή του διεθνούς δικαίου δεν ήταν ποτέ απόλυτη, αλλά και τις εμπορικές συναλλαγές.

* Η κ. Κατερίνα Σώκου είναι Nonresident Senior Fellow στο Atlantic Council και Ερευνήτρια Εξωτερικού στο [ΕΛΙΑΜΕΠ](#).